

22 Αυγούστου 2011
www.geostrategy.gr

Τουρκο-ισλαμισμός και κουρδικό πρόβλημα

Του Χρήστου Μηνάγια

Το κόμμα ΑΚΡ του Ταγίπ Ερντογάν βρίσκεται στην εξουσία εδώ και 9 χρόνια. Όμως, ενώ είναι το μόνο κόμμα που ασχολήθηκε σοβαρά με το κουρδικό πρόβλημα, οι παλινδρομήσεις και οι συνεχείς αλλαγές της στάσης του έναντι των Κούρδων, έχουν σαν αποτέλεσμα την σοβαρή επιδείνωση της κατάστασης ασφαλείας της χώρας, ειδικά το τελευταίο χρονικό διάστημα λόγω της αύξησης των ένοπλων επιθέσεων του ΡΚΚ.

Τουρκο-ισλαμισμός και ΑΚΡ

Το νέο Σύνταγμα που υποσχέθηκε ο Ταγίπ Ερντογάν στον τουρκικό λαό, θα αποτελέσει ταυτόχρονα και την ιδεολογική σφραγίδα της «Νέας» Τουρκίας.

Ο βασικός προσανατολισμός του ΑΚΡ έχει άμεση σχέση με τον τουρκικό εθνικισμό. Δηλαδή, το ΑΚΡ αποτελεί ένα εθνικιστικό κόμμα που εκτρέφει στο εσωτερικό του τον ισλαμισμό και εκπροσωπεί τον τουρκο-ισλαμισμό ή τουρκο-ισλαμική σύνθεση (Türk-İslam sentezi). Άλλωστε, είναι ευρέως γνωστό στην Τουρκία, ότι το όραμα του τουρκο-ισλαμισμού, το 1991, άνοιξε το δρόμο για την εξουσία της χώρας στον Ερμπακάν και τώρα υπερασπίζεται και στηρίζει τον Ερντογάν. Διευκρινίζεται ότι ο τουρκο-ισλαμισμός αποτελεί μια ιδεολογία που αναπτύχθηκε το 1980 από την Εστία Διανοουμένων (Aydınlar Ocağı) και στη συνέχεια αποτέλεσε τη βάση λειτουργίας και διακυβέρνησης της χώρας κατά τη διάρκεια της δικτατορίας του στρατηγού Κενάν Εβρέν (9-11-1982 έως 9-11-1989). Η βασική αρχή της ιδεολογίας αυτής αναφέρεται στην ανάδειξη του τουρκισμού μέσω του ισλαμισμού και υποστηρικτές της ήταν η στρατοκρατία, το εθνικιστικό κόμμα ΜΗΡ και οι ισλαμιστές συμπεριλαμβανομένου και του Φετουλάχ Γκιουλέν. Όταν ο Ερντογάν ανέλαβε την εξουσία της χώρας το 2002 οι στρατηγοί αντιλήφθηκαν ότι ο ισλαμιστής πρωθυπουργός και το κίνημα Γκιουλέν που τον στηρίζει, αποτελεί απειλή για το κατεστημένο που υπήρχε και σχεδίασαν πολλές φορές να τον ανατρέψουν χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Επίσης, πρέπει να τονισθεί ότι σημαντική ήταν και η συμβολή του ΜΗΡ για να διατηρηθεί στην εξουσία ο Ταγίπ Ερντογάν, μετά

το υπόμνημα παρέμβασης του στρατού στην πολιτική ζωή της χώρας στις 27-4-2007.

Τούρκοι αναλυτές θεωρούν ότι το κόμμα του Ερντογάν αφού πέτυχε να απομονώσει τους στρατιωτικούς θέτοντας τέλος στη στρατιωτική χειραφέτηση, έχει αναλάβει πλέον και την αποστολή του εθνικιστικού κόμματος MHP του Ντεβλέτ Μπαχτελί. Το MHP διεξήγαγε τον αγώνα του με συγκρούσεις στους δρόμους, ενώ το AKP με πολύ επαγγελματικό και ευέλικτο τρόπο, αφού πέτυχε να διαχειρισθεί σωστά την οικονομία της χώρας, στη συνέχεια ανέλαβε αναίμακτα την αποστολή των εθνικιστών. Συγκεκριμένα, κατάφερε να συνενώσει με επιτυχία τον ισλαμισμό με τον τουρκισμό και αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την κάλυψη του κενού που δημιουργούσε το έλλειμμα του MHP στην τουρκική κοινωνία.

Επομένως, το AKP παρουσιάζεται πλέον ως ένα νέο φιλελευθεροποιημένο, εθνικιστικό και τουρκο-ισλαμικό κόμμα, το οποίο παράλληλα πέτυχε να θέσει στο περιθώριο τις άλλες δύο συνιστώσες της τουρκο-ισλαμικής σύνθεσης, το στρατό και το κόμμα MHP. Επίσης, δεν είναι τυχαίο, ότι μετά τις εκλογές της 12-6-2011 ο Ερντογάν προώθησε στη θέση του προέδρου της Εθνοσυνέλευσης τον Cemil Çiçek, ο οποίος εκπροσωπεί το τουρκο-ισλαμισμό στο κυβερνών κόμμα AKP. Επισημαίνεται ότι ο Çiçek πριν το 1980 ανήκε στο εθνικιστικό κόμμα MHP και στη συνέχεια μεταπήδησε στο κόμμα Anavatan Partisi του Τουργκούτ Οζάλ. Στη συνέχεια, όταν ο Ταγίπ Ερντογάν και ο Αμπντουλάχ Γκιούλ ίδρυσαν το κόμμα AKP και ανέλαβαν την εξουσία της χώρας το 2002, ο Çiçek έπαιξε πολύ σημαντικό ρόλο στον καθορισμό των σχέσεων της συντηρητικής εθνικιστικής βάσης του κόμματος με το κράτος.

Τουρκο-ισλαμισμός και θρησκευτικό κίνημα Γκιουλέν

Το κίνημα του Φετουλάχ Γιουλέν αποτελεί μια εθνικιστική κίνηση με θρησκευτικό μανδύα. Ο βασικός σκοπός του είναι να διαφυλάξει, να προωθήσει και να αναδείξει τον τουρκικό εθνικισμό, ενώ η διαφύλαξη και προώθηση του Ισλάμ αποτελεί θέμα δεύτερης προτεραιότητας.

Ένας Τούρκος για να θεωρηθεί εθνικιστής θα πρέπει να αγαπά την πατρίδα και τη γλώσσα του, ενώ οι σκέψεις, τα αισθήματα και οι ενέργειές του θα πρέπει να διαφυλάττουν και να προωθούν τον τουρκισμό. Το ιδεολογικό υπόβαθρο του κινήματος Γιουλέν πηγάζει από την ιδεολογία του τουρκο-ισλαμισμού, δεδομένου ότι αυτό το κίνημα χρησιμοποιεί την εν λόγω ιδεολογία για ανάδειξη της κυριαρχίας των Τούρκων. Δηλαδή από μία άποψη το κίνημα του Γιουλέν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μία νέα έκδοση της πολιτικής του τουρκο-ισλαμισμού την οποία μερικοί Τούρκοι αναλυτές αποκαλούν ως οθωμανο-τουρκική σύνθεση (Osmanlı-Türk sentezi).

Η στρατηγική του κινήματος Γκιουλέν είναι πολυδιάστατη και περιλαμβάνει τα ακόλουθα πεδία δράσης:

- Ολοκληρωτική διείσδυση και έλεγχο των στρατηγικών κέντρων διοίκησης και διακυβέρνησης της χώρας, όπως το Συνταγματικό Δικαστήριο, ο Άρειος Πάγος, το Ελεγκτικό Συνέδριο, το Ανώτατο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, η ΜΙΤ, η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας (ΣΕΑ) κ.λπ. Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελούν οι στενές σχέσεις του κινήματος Γκιουλέν με τον Yiğit Alroğan, ο οποίος ήταν ο πρώτος πολίτης Γενικός Γραμματέας του ΣΕΑ, από 1-10-2004 έως 16-7-2007, ενώ είχε διατελέσει μάλιστα και πρέσβης στην Ελλάδα το 2001.
- Ανάπτυξη και προώθηση των κοινωνικών σχέσεων μέσω της διείσδυσης στη Διεύθυνση Θρησκευτικών Υποθέσεων, στο υπουργείο Παιδείας και στο υπουργείο Υγείας.
- Διείσδυση στα κρατικά ΜΜΕ και χρησιμοποίηση των εφημερίδων, περιοδικών και τηλεοπτικών-ραδιοφωνικών σταθμών που ελέγχει, ως ιδεολογικο-πολιτικά όργανα του κινήματός του. Σύμφωνα με τον Τούρκο δημοσιογράφο Emre Aköz της εφημερίδας Sabah, πολλοί δημοσιογράφοι και αρθρογράφοι, πρώην «αγωνιστές του κεμαλισμού και του κοσμικού κράτους», προστρέχουν στις εκδηλώσεις που πραγματοποιούν τα κέντρα αποφάσεων και ιδρύματα του Φετουλάχ Γκιουλέν καταδεικνύοντας ότι έχουν προσχωρήσει στο δίκτυο του ισλαμιστή ηγέτη.
- Ανάλυση του ελέγχου των στρατηγικών οικονομικών κέντρων της χώρας, όπως το υπουργείο Οικονομικών, το υπουργείο Θησαυροφυλακίου, οι Διευθύνσεις Κρατικού Σχεδιασμού κ.λπ. Επισημαίνεται ότι οι περισσότεροι νομάρχες και έπαρχοι της Τουρκίας διατηρούν πολύ στενές σχέσεις με το κίνημα Γκιουλέν, ενώ γίνεται προσπάθεια για τον έλεγχο και των δημάρχων.
- Διείσδυση στις δυνάμεις ασφαλείας της χώρας, όπως αστυνομία, στρατοχωροφυλακή και ένοπλες δυνάμεις, δίδοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στις αστυνομικές σχολές και ακαδημίες.

Αναφορικά με τη αποσαφήνιση της σχέσης και της συνεργασίας που υπάρχει μεταξύ του Ερντογάν και του Γκιουλέν κρίνεται σκόπιμο να παρατεθούν τα ακόλουθα πληροφοριακά στοιχεία:

- Στην Τουρκία υπάρχουν περίπου 20 θρησκευτικές κοινότητες (Cemaat και tarikat). Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται το ισλαμικό κίνημα του Γκιουλέν και η κοινότητα İskender Paşa Cemaati.
- Ο Ταγίπ Ερντογάν δεν προέρχεται από το ισλαμικό κίνημα του Γκιουλέν, αλλά ανήκει στην İskender Paşa Cemaati και είχε ως πνευματικούς καθοδηγητές τους Zahit Koktu και Esat Coşan. Η εν λόγω cemaat στήριξε σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις το κόμμα του Ερντογάν, πλην των

εκλογών της 12-6-2011, όπου με ανακοίνωση που δημοσίευσε στις 2-6-2011 κάλεσε του οπαδούς της να μη ψηφίσουν το AKP, αλλά το εθνικιστικό κόμμα MHP του Ντεβλέτ Μπαχτσελί.

- Το κίνημα Γκιουλέν στηρίζει τον Ερντογάν διότι θεωρεί ότι με τον τρόπο αυτό αφενός θα εδραιωθεί και θα ενδυναμωθεί, αφετέρου τα στελέχη του θα μπορέσουν να πλουτίσουν και να τοποθετηθούν σε θέσεις κλειδιά του τουρκικού κράτους.

Οι ισλαμιστές και το κουρδικό πρόβλημα

Η βασική πολιτική που εφάρμοσαν όλες οι τουρκικές κυβερνήσεις, συμπεριλαμβανομένης και αυτής του Ταγίπ Ερντογάν, για την επίλυση του κουρδικού προβλήματος ήταν η αφομοίωση των Κούρδων. Ειδικά τα τελευταία 2 χρόνια η κυβέρνηση του AKP χρησιμοποιεί το κίνημα του Γκιουλέν, που αποτελεί το «βαθύ κράτος» της ισλαμικής διακυβέρνησης της χώρας, ως ένα νέο ψυχολογικό όπλο για την εξάλειψη του PKK και την αφομοίωση του κουρδικού πληθυσμού, με τη δημιουργία σχολείων, κατηχητικών και θρησκευτικών οργανώσεων από το δίκτυο του εν λόγω ιμάμη. Άλλωστε αυτός είναι και ο βασικός λόγος που το κουρδικό κίνημα προεκλογικά προέβη στην κίνηση της «θρησκευτικής απειθαρχίας» καλώντας τα μέλη του να μην προσέρχονται για προσευχή στα τζαμιά, αλλά σε άλλους χώρους και με Κούρδους ιμάμηδες.

Οι Τούρκοι στρατηγοί έδωσαν βάση στα στρατιωτικά μέτρα, στρατηγική η οποία τελικά δεν τους δικαίωσε. Ενδεικτικό παράδειγμα της αντίληψης τους για την αντιμετώπιση του PKK αποτελεί η συνέντευξη που έδωσε ο πρώην αρχηγός ΓΕΕΘΑ στρατηγός İlker Başbuğ στις 7-8-2011 στην εφημερίδα Milliyet αναφέροντας τα εξής: *«Το PKK αποτελείται από 4 συνιστώσες. Η πρώτη συνιστώσα είναι ο ένοπλος πυρήνας στο όρος Kandil του βορείου Ιράκ, όπου υπάρχουν 3 ομάδες: η ομάδα του Murat Karayilan, του Cemil Bayik και του Duran Kalkan. Η δεύτερη συνιστώσα είναι ο πολιτικός πυρήνας με την κύρια ομάδα του στις Βρυξέλες. Η πιο μεγάλη ισχύς της ομάδος αυτής είναι η οικονομική της ισχύς. Εάν της αποκοπεί η χρηματοδότηση τότε ο ένοπλος πυρήνας θα αντιμετωπίσει σοβαρό πρόβλημα. Η τρίτη συνιστώσα είναι το πολιτικό μόρφωμα (σ.σ. εννοεί τους Κούρδους βουλευτές) και μερικές μη κυβερνητικές οργανώσεις. Και τέλος η τέταρτη συνιστώσα είναι το Ιμραλί (σ.σ. εννοεί τον Οτσαλάν που βρίσκεται φυλακισμένος στις φυλακές του Ιμραλί). Κατ' εμέ, η πιο σημαντική από αυτές τις συνιστώσες είναι ο ένοπλος πυρήνας, στο όρος Kandil, διότι για να καταρρεύσει η τρομοκρατική οργάνωση (σ.σ. εννοεί το PKK) πρέπει να καταρρεύσουν τα ηγετικά στελέχη της.»*

Επειδή η στρατηγική που εφαρμόστηκε μέχρι τώρα κρίθηκε εντελώς αναποτελεσματική για την αντιμετώπιση μιας απειλής 4.500 ανταρτών, από τους οποίους οι 3.000 βρίσκονται στο βόρειο Ιράκ και οι 1.500 επιχειρούν

στην Τουρκία, η κυβέρνηση του Ερντογάν αποφάσισε να αναθέσει στην αστυνομία και τη στρατοχωροφυλακή τον έλεγχο των επιχειρήσεων, συνεπικουρούμενες φυσικά από τις ένοπλες δυνάμεις και τη ΜΙΤ. Ταυτόχρονα, μέσω των ΜΜΕ που ελέγχονται από το κίνημα Γκιουλέν, κατηγορείται ο στρατός για αναποτελεσματικότητα και δημιουργούνται σοβαρά ερωτηματικά εάν πράγματι επιδιώκει την εξάλειψη της απειλής του ΡΚΚ. Ιδιαίτερα αποκαλυπτικά είναι δημοσιεύματα του περιοδικού *Aksiyon* και της εφημερίδας *Zaman* αναφορικά με τις στρατιωτικές πληροφορίες που διαρρέουν στο ΡΚΚ. Συγκεκριμένα Τούρκοι στρατιωτικοί με πολιτική περιβολή πραγματοποιούν συναντήσεις με Κούρδους αντάρτες και τους δίδουν τα εξής:

- Στρατιωτικούς χάρτες με τις θέσεις των στρατιωτικών μονάδων, των φυλακίων και των περιπόλων στην ανατολική και νοτιοανατολική Τουρκία.
- Τις κωδικές λέξεις που χρησιμοποιούν οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις κατά τη διάρκεια των επικοινωνιών με ασυρμάτους, με αποτέλεσμα οι αντάρτες να αποκωδικοποιούν τις ενέργειες και τις προθέσεις των Τούρκων.
- Πληροφορίες για τις στρατιωτικές μονάδες, όπως τα προσόντα των διοικητών και το διάστημα που αυτοί θα απουσιάζουν με άδεια, ο αριθμός των νέων στρατιωτών, ο αριθμός των ειδικά εκπαιδευμένων στρατιωτών, οι επιχειρήσεις που θα διεξάγουν και η κατάσταση των οπλικών συστημάτων και των πυρομαχικών.

Συνακόλουθα δε, η τουρκική κυβέρνηση ανέθεσε σε κέντρα στρατηγικών μελετών να συντάξουν μελέτες για την επίλυση του κουρδικού προβλήματος, ωστόσο τα συμπεράσματα και οι προτάσεις των μελετητών προκαλούν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, δεδομένου ότι η κατάσταση τείνει να τεθεί εκτός ελέγχου. Ενδεικτικά παρατίθενται ορισμένα στοιχεία της μελέτης του Cengiz Çandar, αρθρογράφου στις εφημερίδες *Radikal* και *Hürriyet*, αναφορικά με τον αφοπλισμό του ΡΚΚ:

- *Για πολλά χρόνια η τουρκική πολιτική που εφαρμόστηκε για την αντιμετώπιση του κουρδικού διαχώριζε το κουρδικό πρόβλημα από το πρόβλημα του ΡΚΚ, θεωρώντας ότι για την επίλυσή τους θα πρέπει να εφαρμοσθούν διαφορετικές στρατηγικές.*
- *Ανώτατο στέλεχος της Περιφερειακής Διοίκησης των Κούρδων του Βορείου Ιράκ, που συνεργάζεται στενά με την τουρκική κυβέρνηση ανέφερε ότι πριν 10 χρόνια θα μπορούσε να γίνει διαχωρισμός του κουρδικού προβλήματος από το ΡΚΚ και τον Οτσαλάν. Τώρα όμως αυτό είναι αδύνατον. Εάν αυτό δεν γίνει αντιληπτό, δεν πρόκειται ποτέ να υπάρξει επίλυση του κουρδικού προβλήματος.*
- *Θα πρέπει τα μέλη του ΡΚΚ να μην αποκαλούνται τρομοκράτες, αλλά Κούρδοι αντάρτες. Η κυβέρνηση ως πρώτο βήμα θα πρέπει να σταματήσει να αποκαλεί το ΡΚΚ ως τρομοκρατική οργάνωση αλλά ως κουρδική εξέγερση. (σ.σ. το τουρκικό υπουργείο Εσωτερικών στις επίσημες*

ανακοινώσεις του αποκαλεί το ΡΚΚ ως διασπαστική τρομοκρατική οργάνωση). Στη συνέχεια θα πρέπει να γίνουν ενέργειες από το τουρκικό υπουργείο Εξωτερικών προς τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρωπαϊκή Ένωση ώστε το ΡΚΚ να μην περιλαμβάνεται στον κατάλογο των τρομοκρατικών οργανώσεων. Αυτό θα διευκολύνει τόσο τα ηγετικά στελέχη του ΡΚΚ όσο και τους λοιπούς αντάρτες να παραδοθούν είτε στην Τουρκία είτε σε τρίτες χώρες, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Ιράκ, χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ.λπ.

- Σύμφωνα με ανώτατο στέλεχος των τουρκικών δυνάμεων ασφαλείας, το ΡΚΚ για πολλά χρόνια δαιμονοποιήθηκε στην τουρκική κοινή γνώμη και η μεταστροφή του κλίματος που έχει δημιουργηθεί αφενός δεν είναι εύκολη, αφετέρου θα απαιτήσει μεγάλο χρονικό διάστημα.
- Σύμφωνα με ανώτατο στέλεχος του ΡΚΚ, η οργάνωση διεξάγει μια κουρδική εξέγερση. Για να δοθεί τέλος σε αυτήν απαιτείται η επαφή και η διαπραγμάτευση με τους εξεγερμένους. Άλλος τρόπος δεν υπάρχει. Θα πρέπει να αλλάξει το καθεστώς ύπαρξης των Κούρδων στην Τουρκία και θα πρέπει να υπάρξει ταύτιση απόψεων αναφορικά με την έννοια του όρου «δημοκρατική αυτονομία» για τις αρμοδιότητες των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων.
- Θα πρέπει βραχυπρόθεσμα να επανεξετασθούν οι συνθήκες κράτησης του Οσαλάν και μεσοπρόθεσμα να μελετηθεί η πρόταση για την απελευθέρωσή του.
- Θα πρέπει να εφαρμοσθεί μια σταδιακή αμνηστία στους αντάρτες, προκειμένου αυτοί να κατέβουν από τα βουνά και να παραδώσουν τα όπλα τους.

Συγκρίνοντας τις παραπάνω προτάσεις με την προεκλογική δήλωση του Τούρκου πρωθυπουργού ότι, δεν υπάρχει κουρδικό πρόβλημα απλώς υπάρχουν προβλήματα που έχουν οι Κούρδοι πολίτες, αντιλαμβάνεται ο καθένας τις προοπτικές που υπάρχουν για την επίλυση του κουρδικού προβλήματος. Άλλωστε, τον προηγούμενο μήνα το ΡΚΚ κήρυξε παύση της εκχειρίδας και άρχισε τη διεξαγωγή επιχειρήσεων, όπως απαγωγές κρατικών λειτουργών και ένοπλες επιθέσεις σε αστυνομικούς και στρατιωτικούς στόχους με πολύ βαριές απώλειες από τουρκικής πλευράς. Επιπρόσθετα, τις τελευταίες ημέρες και ειδικά μετά την προσβολή τουρκικής φάλαγγας από αντάρτες του ΡΚΚ στις 17-8-2011, που είχε σαν αποτέλεσμα το θάνατο 9 και τον τραυματισμό 15 στρατιωτικών, οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις διεξάγουν επιχειρήσεις προσβάλλοντας στόχους τόσο εντός του τουρκικού εδάφους, όσο και εκτός συνόρων στο βόρειο Ιράκ με μαχητικά αεροσκάφη και μονάδες πυραύλων και πυροβολικού. Επίσης, σύμφωνα με κουρδικές πηγές, η τουρκική πολεμική αεροπορία εκτός από θέσεις ανταρτών του ΡΚΚ βομβάρδισε εσκεμμένα και νεκροταφεία Κούρδων ανταρτών στις περιοχές Haftanin και Zar του βορείου Ιράκ, με αποτέλεσμα οι κάτοικοι των περιοχών

αυτών να δηλώνουν ότι η ανικανότητα του τουρκικού στρατού δεν σέβεται ούτε τον νεκρό Κούρδο.

Στις 18-8-2011, συνεδρίασε το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας (ΣΕΑ) στην Τουρκία και στην ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε τονίσθηκε ότι ο αγώνας κατά της «τρομοκρατίας» (σ.σ. εννοούν το ΡΚΚ) θα συνεχισθεί με δυναμικό και αποφασιστικό τρόπο, καθώς επίσης δεν θα γίνει καμία υπαναχώρηση και κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες στις αρχές: μια σημαία, ένα έθνος, μια πατρίδα, ένα κράτος. Επίσης, τονίσθηκε ότι πέραν των στρατιωτικών μέτρων που εφαρμόζονται μέχρι τώρα, θα συνεχισθούν οι πολυδιάστατες ενέργειες σε πεδία δράσης που έχουν κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική, ψυχολογική και διπλωματική διάσταση.

Στις 20-8-2011 ο αρχηγός των τουρκικών χερσαίων δυνάμεων στρατηγός Hayri Kınıkoglu επισκέφθηκε μονάδες στα τουρκο-ιρακινά σύνορα και κατόπιν μετέβη στο Ντιγιαρμπακίρ, όπου, μετά την ενημέρωση που πραγματοποιήθηκε στο στρατηγείο της 2^{ης} τουρκικής Στρατιάς, συμμετείχε σε σύσκεψη στο γραφείο του νομάρχη Mustafa Torrak, συνοδευόμενος από το διοικητή της 2^{ης} τουρκικής Στρατιάς και το διοικητή του Σώματος Στρατού Εσωτερικής Ασφαλείας Στρατοχωροφυλακής. Η εν λόγω επίσκεψη πιθανόν να έχει σχέση και με φημολογούμενη επιχείρηση που σχεδιάζουν οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις πέραν των συνόρων και εντός του βορείου Ιράκ. Ήδη τμήματα της Διεύθυνσης Ειδικών Δυνάμεων του τουρκικού ΓΕΕΘΑ (Bordo Bereli) επιχειρούν εντός του ιρακινού εδάφους, καθοδηγώντας τα πυρά των μαχητικών αεροσκαφών με συστήματα λείζερ, ενώ παράλληλα μη επανδρωμένα αεροσκάφη Heron πραγματοποιούν πτήσεις για συλλογή πληροφοριών και εντοπισμό στόχων.

Το ηγετικό στέλεχος του ΡΚΚ Murat Karayilan με δηλώσεις του προειδοποίησε την Τουρκία λέγοντας τα εξής: *«Εάν χρησιμοποιήσουμε πλήρως της στρατιωτική μας ισχύ και διατάξουμε τη διεξαγωγή ολοκληρωτικού πολέμου τότε στην Τουρκία θα έρθουν τα πάνω κάτω»*. Παράλληλα, η οργάνωση ΤΑΚ (Γεράκια της Ανεξαρτησίας του Κουρδιστάν) κήρυξε ολοκληρωτικό πόλεμο εναντίον της Τουρκίας κατηγορώντας τις τουρκικές ένοπλες δυνάμεις για χρήση χημικών όπλων εναντίον του ΡΚΚ και απειλώντας ότι θα πραγματοποιήσει ένοπλες επιθέσεις ακόμη και σε τουριστικά μέρη. Συγκεκριμένα η ΤΑΚ σε έγγραφη ανακοίνωσή της αναφέρει τα εξής: *«Η ηγεσία του τουρκικού κράτους και η κυβέρνηση έδειξε τις πραγματικές της προθέσεις πολεμώντας με χημικά όπλα χωρίς να σέβεται τις αρχές του πολέμου και της ηθικής. Από τώρα πλέον οι αγωνιστές του ΤΑΚ με τις ενέργειές τους θα καταδείξουν στην τουρκική και στη διεθνή κοινή γνώμη ποιο είναι το αντίτιμο όλων των πιέσεων που ασκεί η Τουρκία στον Οτσαλάν και στον κουρδικό λαό. Όλοι οι πολίτες του Ιράν μαζί με τις πολιτικές και οικονομικές του αποστολές που βρίσκονται στην Τουρκία θα αποτελούν*

στόχο. Η τακτική που κρατήσαμε στο θέμα των πολιτών και των τουριστών από σήμερα παύει να ισχύει. Για αντιστάθμισμα, αυτήν την περίοδο όλα τα στελέχη μας που βρίσκονται διασκορπισμένα σε όλη την Τουρκία δεν θα διστάσουν σε τίποτε.»

Το κουρδικό αποτελεί το βασικότερο πρόβλημα της Τουρκίας, το οποίο επηρεάζει τόσο την εσωτερική όσο και την εξωτερική της πολιτική. Μετά την εξουδετέρωση της κεμαλιστικής ιδεολογίας από το στρατό και τη δικαιοσύνη, το τουρκο-ισλαμικό πνεύμα του Ερντογάν προτίθεται να προβεί σε ενέργειες για το κουρδικό πρόβλημα και τη στρατοκρατία που καμία άλλη τουρκική κυβέρνηση δεν έχει κάνει. Ωστόσο, εάν λάβουμε υπόψη ότι στην Τουρκία, σχεδόν όλοι οι «θρησκευόμενοι-ισλαμιστές» είναι εθνικιστές, δημιουργούνται σοβαρές αμφιβολίες για το εάν ένα εθνικιστικό κόμμα, όπως αποδεικνύεται ότι είναι το ΑΚΡ, θα μπορέσει να επιλύσει το κουρδικό πρόβλημα. Τέλος, όλα τα παραπάνω θα πρέπει να προβληματίσουν όχι μόνο την ελληνική πλευρά αλλά και όλα τα γειτονικά κράτη της Τουρκίας, συμπεριλαμβανομένης και της Ρωσίας, διότι ο νέος τουρκικός εθνικισμός έχει προσανατολισμό προς όλες τις κατευθύνσεις: ανατολή, δύση, βορρά, νότο.